

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 2017__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 8.07072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Податкова справа
(назва магістерської програми)
на тему: «Податок на додану вартість як фіскальний та регулюючий
інструмент держави»
(назва теми)

Виконавець:

студентка фінансово-економічного факультету

Островська Н.С.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Хомутенко А.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....	7
1.1. Економічна сутність та функції податку на додану вартість.....	7
1.2. Історичні передумови впровадження податку на додану вартість.....	13
1.3. Механізм справляння податку на додану вартість в Україні..	17
Висновки до розділу 1.....	27
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРАКТИКИ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ	28
2.1. Фіскальна роль податку на додану вартість в Україні.....	28
2.2. Моніторинг регулюючої функції податку на додану вартість в Україні.....	50
2.3. Адміністрування податку на додану вартість в Україні.....	61
Висновки до розділу 2.....	70
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ.....	71
3.1. Світовий досвід стягнення податку на додану вартість та можливість його адаптації до вітчизняної практики.....	71
2.2. Шляхи посилення регулюючої ролі податку на додану вартість в Україні.....	81
3.3. Вектори підвищення ефективності адміністрування податку на додану вартість в Україні.....	88
Висновки до розділу 3.....	96
ВИСНОВКИ.....	97
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	103
ДОДАТКИ.....	112

ВСТУП

Актуальність теми. Податок на додану вартість (далі – ПДВ) в усьому світі вважають найбільш досконалою сучасною формою непрямого оподаткування, яка займає важливе місце у податкових системах більшості країн світу. ПДВ є провідним непрямим податком в Україні та країнах-членах ЄС, оскільки забезпечує левову частку надходжень у доходах державних бюджетів. Також, він може бути дієвим інструментом в регулюванні економічних процесів. При цьому, податок на додану вартість сьогодні характеризують значною кількістю недоліків, що спричинені вадами вітчизняної системи оподаткування. Зважаючи на це, в країні виникає об’єктивна необхідність оцінки фіскальної та регулюючої ефективності податку та усунення наявних проблем з метою підвищення її рівня.

Фіскальну ефективність податку на додану вартість досліджували багато зарубіжних та вітчизняних науковців. Теоретичні основи податку на додану вартість розглядалися такими економістами як: О.Дзюба, Н.І. Редіна, А. Маршал, К. А. Пріб, С. Алексашенко, Н. Ривак, М.П. Кучерявенко, Д.А. Дяковський та О.М. Жукевич. Історичний аспект виникнення та розвитку податку на додану вартість вивчали такі автори як: Є.С. Братушка, К.М. Сідельникова, М.О. Бровенко, О.І. Оксенюк. В Україні питання фіскальної ефективності ПДВ вивчали: О.В. Артюх, В.В. Горин, О.Є. Дахнова, Л.М. Кондратюк, П.Л. Кулик, В.П. Куриленко, О.В. Озерчук, О.І. Оксенюк та інші. Сучасний стан та проблеми адміністрування ПДВ в Україні досліджували: О.М. Терешко, І. Романюк, В.Я. Плаксієнко, М.М. Петричко, О. Непочатенко та інші. Питання підвищення фіскальної ефективності податку на додану вартість та можливостей його покращення з огляду на світовий досвід було розглянуто такими науковцями як: Т.С. Драгальчук, І.В. Барановська, І.О. Яремчук, П.Л. Кулик, В.О.Шевчук, О.І. Оксенюк та інші.

Однак, незважаючи на значну кількість публікацій з цієї проблематики, недостатньо розкрито питання регулюючої ролі податку на додану вартість як інструмента впливу на економічну та соціальну сфери країни.

Об'єктом дослідження є механізм оподаткування доданої вартості.

Предметом дослідження є економічні відносини, які виникають при застосуванні податку на додану вартість як фіскального та регулюючого інструменту держави між державою, суб'єктами підприємницької діяльності і громадянами.

Метою дослідження є визначення напрямів підвищення ефективності адміністрування податку на додану вартість в Україні

Для досягнення поставленої мети дослідження були поставлені наступні завдання:

- розкрити економічну сутність та функції податку на додану вартість;
- дослідити історичні передумови впровадження податку на додану вартість;
- розглянути механізм справляння податку на додану вартість в Україні;
- виявити фіскальну роль податку на додану вартість в Україні;
- провести моніторинг регулюючої функції податку на додану вартість в Україні;
- проаналізувати адміністрування податку на додану вартість в Україні;
- здійснити аналіз світового досвіду стягнення податку на додану вартість та можливість його адаптації до вітчизняної практики;
- визначити шляхи покращення регулюючої ролі податку на додану вартість в Україні;
- запропонувати вектори підвищення ефективності адміністрування податку на додану вартість в Україні.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у роботі використано загальнонаукові і спеціальні методи пізнання. При розгляді економічної сутності та функцій податку на додану вартість були використані

такі загальнонаукові методи пізнання, як: аналіз та синтез, індукція та дедукція, абстрагування та конкретизація. Історичні передумови впровадження податку були досліджені за допомогою історичного методу та наукової абстракції. При проведенні моніторингу регулюючої функції ПДВ користувались методом спостереження. При виявленні фіскальної ролі та проведенні моніторингу регулюючої функції податку керувались статистичними методами та методами кількісного аналізу економічних показників, таких як: спостереження, порівняння, групування, структурування та узагальнення. Аналіз адміністрування податку на додану вартість був проведений за допомогою спостереження та аналізу результатів діяльності. Під час здійснення аналізу світового досвіду стягнення податку на додану вартість користувались загальнонаукові, статистичні та економіко-математичні методи пізнання. Для визначення шляхів покращення регулюючої ролі та виявлення напрямів підвищення ефективності адміністрування податку на додану вартість в Україні були використані методи аналізу та синтезу, групування та порівняння.

Інформаційною базою є: законодавчі та нормативно-правові акти, які регулюють питання щодо податку на додану вартість, монографічні дослідження, експертні висновки, статті, періодична економічна література, статистичні звіти дані Державної фіскальної служби України, Державної казначейської служби України, Міністерства фінансів України, Державної служби статистики України, офіційна інформація ЄС та інтернет-ресурси.

Науковою новизною отриманих результатів є теоретичне обґрунтування та практичні пропозиції щодо вирішення сукупності завдань пов'язаних із ефективністю справлянням податку на додану вартість в Україні. У процесі проведеного дослідження отримано такі основні теоретичні та практичні результати:

- запропоновано провести диференціацію ставок податку на додану вартість, а саме встановити знижену ставку на товари першої необхідності у розмірі 5%. Такий підхід забезпечить соціальну справедливість ПДВ шляхом зниження оподаткування на соціально

значущі товари (роботи, послуги), стимулюватиме зростання сукупного попиту, а також підвищить платоспроможність населення;

- набули подальшого розвитку напрямки удосконалення механізму адміністрування податку на додану вартість, що дасть змогу суттєво підвищити його фіскальну ефективність, а саме: забезпечення своєчасного відшкодування податку, впровадження автоматизованих методів контролю тощо.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що представлені вектори підвищення ефективності адміністрування можуть бути використані в роботі Державної фіскальної служби України.

Публікації. Основні положення і результати магістерської роботи викладені в науковій статі на тему «Фіскальна ефективність податку на додану вартість в Україні» у збірнику «Науковий вісник».

Структура роботи. Магістерська робота складається зі: вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 133 сторінки, із них 90 сторінок основного тексту. Робота містить 14 таблиць та 23 рисунків, додатки викладено на 21 сторінках, список використаних джерел містить 73 найменувань.

Висновки до розділу 3

1. При вивченні світового досвіду стягнення податку на додану вартість виявилось, що ПДВ став основним податком непрямої дії і в багатьох країнах замінив податок з обороту. Було розглянуто динаміку середнього розміру основної ставки ПДВ в ЄС за 2010-2015 роки (21,6%), обсяги надходження податку та податкові розриви. Однак, незважаючи на наявність податкових розривів, ПДВ займає вагомую частку у державному бюджеті більшості країн. У середньому, у групі розвинених зарубіжних країн, ПДВ формує приблизно 13,5% доходів їхніх бюджетів. Також, в багатьох країнах використовують диференціювання ставок податку, що може бути використано і в вітчизняній практиці.

2. Для покращення регулюючої ролі податку на додану вартість в Україні було запропоновано: запровадження диференційованих ставок податку для різних груп товарів, встановлення низки вимог щодо права на податковий кредит, розширення бази оподаткування ПДВ за рахунок ліквідації більшості галузевих і територіальних пільг при одночасному використанні диференціальних ставок ПДВ.

3. Серед напрямів підвищення ефективності адміністрування податку на додану вартість в Україні було виділено: подальше вдосконалення законодавства у сфері ПДВ та остаточна його адаптація до вимог ЄС; ліквідація неефективних пільг з ПДВ; забезпечення своєчасного відшкодування ПДВ і створення умов для недопущення нових боргів; впровадження автоматизованих методів контролю; проведення роз'яснювальної роботи серед платників податків та навчання і підвищення кваліфікації працівників фіскальних органів. Запропоновані заходи дадуть можливість підвищити фіскальну ефективність ПДВ, шляхом оптимізації порядку проведення бюджетного відшкодування з врахуванням зарубіжного досвіду, а також забезпечити повноту та своєчасність надходження податку до бюджету України.

ВИСНОВКИ

Дипломна робота магістра містить аналіз податку на додану вартість як фіскального та регулюючого інструмента держави.

За результатами проведеного дослідження сформульовано такі висновки та пропозиції:

1. Під час розгляду економічної сутності податку на додану вартість, було виявлено, що ПДВ здобув загальносвітове визнання через свій фіскальний потенціал та на даний момент є одним з основних джерел доходу державного бюджету у багатьох розвинутих країнах світу. Також була досліджена економічна сутність ПДВ, яка полягає в тому, що він є частиною новоствореної вартості, що утворюється на кожному етапі виробництва або обігу, а його сума входить до продажної ціни товарів (робіт, послуг) і сплачується кінцевим споживачем. Розглянуті функції, які виконує податок (фіскальну та регулюючу), та виявлено, що на сучасному етапі розвитку ринкових відносин в державі, відбувається викривлення економічної сутності ПДВ через невідповідність її діючому законодавству. Відбувається акцентування даного податку лише на його фіскальній стороні, всі інші функції ПДВ стають менш вагомими, що призводить до зменшення ефективності вирішення проблем, заради яких даний податок і вводився в обіг. Однак, двох основних функцій податків - фіскальної і регулюючої - на сучасному етапі перевага в більшості промислово розвинених країнах віддається другій, тому, вважаємо необхідним взаємопоєднання цих функцій у вітчизняній економіці.

2. Дослідження історичних передумов впровадження податку на додану вартість показало, що ПДВ - порівняно молодий податок. Ідея введення такого податку належить Вільгему Сіменсу. Висунута вона була у 1918 році, однак, на протязі декількох десятиліть задум залишався без розвитку. Практичне застосування цієї ідеї сталося завдяки французькому економісту Морісу Лоре. Він запровадив податок у Франції в 1954 році. Запровадження ПДВ дало змогу підприємцям повертати частину сплачених податків, таким чином уникаючи

ряду проблем, що виникають зі стягненням податку з обороту. Також були розглянуті та проаналізовані переваги та недоліки справляння ПДВ, в результат чого отримано пояснення широкому поширенню даного податку. В Україні, ПДВ був запроваджений з 1 січня 1992 р. згідно із Законом України "Про податок на додану вартість" від 20 грудня 1991 р. Однак, становлення податку проходило у три етапи, найважливіший з яких третій, оскільки на цьому етапі було здійснено об'єднання податкових норм в єдиному правовому документі – Податковому кодексі України від 02.12.2010 року та введення реєстрації податкових накладних в єдиному реєстрі.

3. Переглянуті основні особливості сучасного вітчизняного механізму справляння податку на додану вартість за елементами податку. Розглянуто податкову реформу, в результаті якої була запроваджена система електронного адміністрування ПДВ в Україні ЗУ № 71-VIII, яким були внесені зміни до ПКУ в частині доповнення ПКУ статтею 201' «Електронне адміністрування податку на додану вартість». При цьому, вітчизняний механізм справляння ПДВ ще є далеким від досконалості. Тому, при розробці будь-яких змін у правилах справляння ПДВ слід враховувати податкову гармонізацію, домагатися фіскальної привабливості для іноземних інвестицій. Це дозволить використовувати ПДВ в якості дієвого важеля підвищення ефективності виробництва, в повній мірі виконувати ПДВ своє економічне призначення.

4. Проведено аналіз фіскальної ефективності податку на додану вартість в Україні та досліджено роль ПДВ в основних макроекономічних показниках, в результаті чого був зроблений висновок, що податок на додану вартість давно вже закоренився у валовому внутрішньому продукті країни та займає важливе місце у його складі. Розглянуто місце податку в податкових надходженнях державного бюджету та виявилось, що питома вага ПДВ у структурі податкових надходжень державного бюджету України на протязі 2012-2016 років знаходилась на рівні 48-53 %, що свідчить про те, що податок на додану вартість є одним з найважливіших бюджетоутворюючих податків. Проаналізовано динаміку надходжень ПДВ з вироблених та ввезених на

територію України товарів до Державного бюджету протягом 2012-2016 рр. та виявлено позитивну динаміку зростання надходжень як із вироблених в Україні товарів, так і ПДВ із ввезених на територію України товарів. Розглянуто обсяги надходжень податку у розрізі регіонів й видів економічної діяльності. В процесі аналізу було виявлено, що обсяги надходжень на території країни нерівномірні. Вважаємо, що таке явище може бути спричинене різними обсягами виробництва та споживання товарів на різних територіях, що пов'язано з наявним у них природо-ресурсним, людським та фінансовим потенціалом. Розраховано показники, що характеризують фіскальну ефективність ПДВ та було виявлено, що в діючому податковому механізмі є багато недоліків, таких як велика кількість пільг, недиференційовані ставки податку тощо, які не дозволяють максимально використовувати фіскальні можливості ПДВ. Проведено аналіз динаміки складових елементів ПДВ, головним відкриттям якого було те, що темпи зростання бюджетного відшкодування випереджають темпи зростання надходжень податку до бюджету, що на наш погляд, свідчить про наявність схем ухилю від сплати податків. Розраховано ефективність збору ПДВ та ефективність відшкодування ПДВ, та було встановлено, що незважаючи на збільшення надходжень, ефективність адміністрування податку на додану вартість в Україні зменшується з кожним роком. Проведено регресійний аналіз, щоб зрозуміти вплив окремих факторів на обсяги надходження податку на додану вартість до бюджету та виявили, що тісний зв'язок та суттєвий вплив на обсяги надходжень податку на додану вартість до бюджету має фактор X_3 - обсяги бюджетного відшкодування ПДВ. Отримані результати були використані для прогнозування надходжень податку на додану вартість на 2017-2018 роки. В результаті розрахунку, прогнозні значення надходження ПДВ склали 146240,4 млн.грн. та 161194,8 млн.грн. відповідно, тобто очікується позитивна тенденція обсягів надходжень податку, що безперечно може стати початком піднесення його фіскального потенціалу. Проведений аналіз показав, що на жаль, в Україні вирішальним фактором при визначенні ставки ПДВ є намагання забезпечити надходження

достатніх коштів до бюджету без урахування спроможностей споживачів та інтересів виробників. Головними недоліками, виявлених нами, що негативно вплинули на загальний стан фіскальної ефективності ПДВ, є недосконалість системи адміністрування ПДВ, наявність шахрайських схем при справлянні цього податку, проблеми бюджетного відшкодування ПДВ тощо.

5. При проведенні моніторингу регулюючої функції податку на додану вартість виявилось, що оскільки в Україні ставки податку не міняються, в основному регулююча функція ПДВ реалізується через систему податкових пільг. Тому, було розглянуто: кількість наданих пільг, з ПДВ загалом в Україні та у розрізі регіонів й видів діяльності зокрема; структуру податкових пільг з ПДВ; залежність між сумами надходжень та обсягами наданих пільг, та виявилось, що зростання надходжень не пов'язано зі зростанням податкових пільг, а є наслідком інфляції. Такий висновок був нами зроблений на основі розрахованого коефіцієнта кореляції, який за модулем дорівнює 0,087 (еталонне – 0,85 і більше), що свідчить про відсутність зв'язку між досліджуваними показниками; динаміку обсягу наданих пільг та кількості зареєстрованих платників ПДВ та встановлено, що між об'ємом наданих пільг та кількістю зареєстрованих платників ПДВ в Україні існує зворотній зв'язок, тобто, чим більше пільг – тим менше платників ПДВ, та навпаки, що може свідчити про те, що пільги не стимулюють розвиток економічної діяльності. Проведений аналіз дає можливість стверджувати, що в Україні досі не вдалось сформувати оптимальний механізм податку на додану вартість, який би при високій фіскальній ефективності забезпечив позитивний регулюючий вплив на економічні процеси.

6. Адміністрування податку на додану вартість в Україні було розглянуто за складовими елементами системи адміністрування. Розглянуто показники виконання надходжень з податку на додану вартість та податкові розриви, та виявлено, що основними причинами недоотримання виступають різні способи недотримання податкового законодавства: помилки при виконанні податкових зобов'язань як з боку платника, так і фіскальних органів, застосування нульової

ставки оподаткування, незаконні схеми відшкодування ПДВ, наявність тіньового сектору економіки тощо. Проаналізовано динамку податкового боргу та виявлено великі розміри податкового боргу, що на нашу думку, свідчить про невиконання великої частини платників податків своїх податкових зобов'язань, через що бюджет недоотримує значні фінансові ресурси.

7. При вивченні світового досвіду стягнення податку на додану вартість виявилось, що податок на додану вартість став основним податком непрямой дії і в багатьох країнах замінив податок з обороту. Було розглянуто динаміку середнього розміру основної ставки ПДВ в ЄС за 2010-2015 роки (21,6%), обсяги надходження податку та податкові розриви. Однак, незважаючи на наявність податкових розривів, ПДВ займає вагому частку у державному бюджеті більшості країн. У середньому, у групі розвинених зарубіжних країн, ПДВ формує приблизно 13,5% доходів їхніх бюджетів. Також, в багатьох країнах використовують диференціювання ставок податку, що може бути використано і в вітчизняній практиці.

8. Для покращення регулюючої ролі податку на додану вартість в Україні було запропоновано: запровадження диференційованих ставок податку для різних груп товарів, що зменшить податковий тягар для громадян з низьким рівнем доходів; встановлення низки вимог щодо права на податковий кредит, що має привести до стимулювання переробки сировини та виробництва продукції на території України, що приведе до збільшення робочих місць.; розширення бази оподаткування ПДВ за рахунок ліквідації більшості галузевих і територіальних пільг при одночасному використанні диференціальних ставок ПДВ, що приведе до усунення регіональних і галузевих диспропорцій та відновлення принципу нейтральності.

9. Серед напрямів підвищення ефективності адміністрування податку на додану вартість в Україні було виділено: подальше вдосконалення законодавства у сфері ПДВ та остаточна його адаптація до вимог ЄС; ліквідація неефективних пільг з ПДВ; забезпечення своєчасного відшкодування ПДВ і створення умов для недопущення нових боргів; впровадження автоматизованих

методів контролю; проведення роз'яснювальної роботи серед платників податків та навчання і підвищення кваліфікації працівників фіскальних органів. У результаті обґрунтування доцільності подальшого використання податку на додану вартість в Україні, встановлено, що з огляду на обраний Україною курс скасування ПДВ є недоцільним та неможливим, оскільки вимогою ЄС є обов'язкова наявність даного податку у податковій системі країни-члена. Отримані результати проведеного дослідження дадуть можливість підвищити фіскальну ефективність ПДВ, шляхом оптимізації порядку проведення бюджетного відшкодування з врахуванням зарубіжного досвіду, а також забезпечити повноту та своєчасність надходження податку до бюджету України.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антоненко Н. В. Електронне адміністрування податку на додану вартість [Електронний ресурс] / Н. В. Антоненко, В. С. Хоменко // Вісник Національного транспортного університету. - 2014. - № 30(2). - С. 10-15. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2014_30\(2\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2014_30(2)_4).
2. Артюх О. В. Фінансовий контроль податку на додану вартість: питання оптимізації [Електронний ресурс] / О. В. Артюх, Н. Д. Топольницька // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2016. - Вип. 8(1). - С. 8-11. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
3. Безверхий К. Механізм бюджетного відшкодування ПДВ: теорія і практика [Електронний ресурс] / К. Безверхий, О. Юрченко // Бухгалтерський облік і аудит : наук.-практ. журн. — Київ, 2016. — № 9. — С. 13-17. - Режим доступу: <http://62.205.151.23:3080/lvportal/>
4. Боровик П.М. Сучасні проблеми вітчизняного механізму справляння податку на додану вартість [Електронний ресурс] / П.М.Боровик, А.К. Очеретня, О.О. Руденький// Глобальні та національні проблеми економіки: Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. - 2016. - №12. – С.428-433. - Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
5. Братушка Є. С. Генеза податку на додану вартість в Україні та світі [Електронний ресурс] / Є. С. Братушка, Є, В. Кононець // Ефективна економіка. Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – 2014. - №4. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com>
6. Веремчук Д. В. Проблеми і перспективи розвитку системи непрямого оподаткування в Україні [Електронний ресурс] / Д. В. Веремчук // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. - 2013. - № 3. - С. 13–18. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2013_3_5.
7. Визначення податку на додану вартість - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vuzlib.su/fp_1/13.htm

8. Визначення податку на додану вартість - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%>
9. Визначення податку на додану вартість - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cost.ua/news/109-history-vat>
10. Визначення податку на додану вартість - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/2/183.html>
11. Визначення податку на додану вартість - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/146201>
12. Горин В. Проблеми підвищення фіскальної ефективності податку на додану вартість [Електронний ресурс] / В. Горин // Галицький економічний вісник. - 2013. - № 2. - С. 118-125. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gev_2013_2_19.
13. Греца С. М. Використання досвіду країн ЄС для удосконалення адміністрування податку на додану вартість в Україні [Електронний ресурс] / С. М. Греца // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Право. - 2014. - Вип. 26. - С. 147-149. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2014_26_37.
14. Давтян Л.Г./ Тіньова економіка та її вплив на проблему податкової злочинності [Електронний ресурс] / Л. Г. Давтян // Новітні кримінально-правові дослідження – 2016 : зб. наук. пр. / відп. ред. О. В. Козаченко. – Миколаїв: Іліон, 2016. - С. 90-93.. – Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/>
15. Дахнова.О.Є. Оцінка індикаторів фіскальної ефективності ПДВ в Україні [Електронний ресурс] / О. Є. Дахнова, М. Ю. Білик // Молодий вчений. - 2017. - № 7. - С. 431-435. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
16. Демченко Т. М. Втрати бюджету внаслідок наданих податкових пільг [Електронний ресурс] / Т. М. Демченко // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). - 2013. - № 3. - С. 98-104. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>

17. Десятнюк О. Напрямки реформування механізму адміністрування ПДВ у контексті європейського досвіду [Електронний ресурс] / О. Десятнюк // Світ фінансів. - 2015. - Вип. 3. - С. 7-17. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
18. Дзюба О. Податок на додану вартість: економічна сутність та особливості законодавчого закріплення в сучасних умовах [Електронний ресурс] / О. Дзюба, Ю. Волинець // Економічний аналіз. - 2012. - Т. 10(2). - С. 219-222. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2012_10\(2\)__47](http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2012_10(2)__47)
19. Добрик Л. О. ПДВ в Україні: проблеми адміністрування та напрями удосконалення [Електронний ресурс] / Л. О. Добрик, А. А. Літовченко // Інвестиції: практика та досвід. - 2011. - № 14. - С. 34-36. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2011_14_9.
20. Додана вартість [Електронний ресурс] / Економічна енциклопедія – Режим доступу: <http://slovopedia.org.ua/38/53412/385306.html>
21. Дослідження та звіти про розрив ПДВ у державах-членах ЄС-28: 2017 остаточний звіт/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/taxation_customs/study_and_reports_on_the_vat_gap_2017pdf
22. Драгальчук Т. С. Європейські тенденції розвитку адміністрування ПДВ [Електронний ресурс] / Т. С. Драгальчук, І. А. Прокопенко // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" . - 2017. - № 1(2). - С. 51-55. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_1\(2\)__13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_1(2)__13).
23. Загорельська Т. Процес адміністрування податку на додану вартість та його роль у виконанні основних функцій податкової системи України [Електронний ресурс] / Т. Загорельська, В. Колот. // Публічне адміністрування: теорія та практика. - 2015. - Вип. 2. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2015_2_10.
24. Закон України "Про податок на додану вартість" від 20 грудня 1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
25. Закон України "Про податок на додану вартість" від 3 квітня 1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/>

26. Законн України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України» від 31.07.2014 року № 1621-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/>
27. Закону України від 24 грудня 2015 року № 909-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році"[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/>
28. Кіянчук І. Проблеми справляння ПДВ в Україні та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс] / І. Кіянчук // Світ фінансів. - 2015. - Вип. 4. - С. 130-137. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svitfin_2015_4_14.
29. Кондратюк Л. М. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в Україні в контексті детінізації діяльності платників податку [Електронний ресурс]/ Л. М. Кондратюк // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка. - 2016. - Вип. 3. - С. 141-147. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2016_3_28.
30. Коніна М. О. Вітчизняні реалії та перспективи справляння ПДВ в Україні [Електронний ресурс] / М. О. Коніна // Актуальні проблеми економіки. - 2016. - № 8. - С. 268-277. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apr_2016_8_35.
31. Корзаченко О. Ю. Удосконалення адміністрування податку на додану вартість в Україні [Електронний ресурс] / О. Ю. Корзаченко // Вісник Одеського національного університету. Економіка. - 2013. - Т. 18, Вип. 3(2). - С. 46-49. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2013_18
32. Кулик П. Л. Ефективність адміністрування ПДВ в Україні [Електронний ресурс] / П. Л. Кулик // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2013. – № 7 (2). – С. 328– 335. - Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
33. Кулик П. Л. Концептуальні основи визначення фіскальної ефективності податку на додану вартість [Електронний ресурс] / П.Л. Кулик// Глобальні та національні проблеми економіки. – 2014. - №2. – С. 1095-1102. - Режим доступу: [http //www.irbis-nbuv.gov.ua/](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/)

34. Куриленко В. П. Роль непрямих податків у забезпечення ефективної фіскальної політики держави [Електронний ресурс] / В. П. Куриленко // Глобальні та національні проблеми економіки. –2015. –№6. – С. 724-727. - <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/2045/>
35. Лист ДФС № 12053 від 15.09.2017 року про розгляд запиту на отримання публічної інформації від 11.09.2017 року
36. Лист ДФС № 12574 від 25.09.2017 року про розгляд запиту на отримання публічної інформації від 19.09.2017 року
37. Малахов В. А. Особливості державного регулювання соціальних процесів засобами непрямого оподаткування [Електронний ресурс] / В. А. Малахов // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. - 2014. - Вип. 40. - С. 182-191. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
38. Мараховська Т. М. Шляхи вдосконалення справляння податку на додану вартість [Електронний ресурс] / Т. М. Мараховська // Збірник наукових праць ВНАУ. – 2012. – №4 (70). – С. 149–154. - Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
39. Матвійчук Л. О. Економічна Сутність ПДВ та его роль у формуванні дохідної частини державного бюджету України [Електронний ресурс] / Л. О. Матвійчук, І. В. Гоменюк // Глобальні та національні проблеми економіки: електрон. наук. вид. / Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. - Миколаїв, 2016. - Вип. 11. - С. 749-752. - Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/157.pdf>
40. Матухно М. О. Система адміністрування ПДВ в Україні: стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / М. О. Матухно // Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління. Серія 1: Економіка. - 2014. - Вип. 3. - С. 142-146. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NvChdieu_2014_3_22.
41. Непочатенко О. Вітчизняний механізм справляння ПДВ: ключові проблеми та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс] / О. Непочатенко, П.

Боровик, Л. Павлова // Економічний аналіз. - 2013. - Т. 12(2). - С. 286-289. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2013_12\(2\)__58](http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2013_12(2)__58).

42. Оксенюк О. І. Аналіз системи пільг з ПДВ та втрат бюджету [Електронний ресурс] / О. І. Оксенюк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. - 2014. - № 1. - С. 157-162. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2014_1_22.

43. Оксенюк О.І. Історія становлення ПДВ [Електронний ресурс] // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Економіка і управління: актуальні проблеми та тенденції розвитку» (18–19 травня 2012 р.). – Львів : Львівська економічна фундація. – 2012. – С.126-129. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>

44. Озерчук О. В. Фіскальна ефективність непрямих податків в Україні [Електронний ресурс] / О. В. Озерчук // Наукові праці НДФІ. - 2014. - Вип. 2. - С. 59-70. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2014_2_8.

45. Оксенюк О. І. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в економіці України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит [Електронний ресурс] / Оксана Ігорівна Оксенюк. – Львів : ЛНУ, 2016. – 20 с. - Режим доступу: <http://www.lnu.edu.ua/thesis/oksenyuk-oksana-ihorivna/>

46. Оксенюк О. І. Роль податку на додану вартість у формуванні доходів державного бюджету України [Електронний ресурс] / О. І. Оксенюк // Інноваційна економіка. - 2013. - № 1. - С. 253-258. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_1_62.

47. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>

48. Офіційний веб-сайт: Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

49. Офіційний веб-сайт: Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>

50. Офіційний веб-сайт Євростат [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>
51. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/gdp>
52. Петричко М.М. Сучасний стан адміністрування ПДВ в Україні [Електронний ресурс] / М.М. Петричко, І. Басара // Молодий вчений. – 2016. - № 12(39). – С. 825-828. - Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
53. Піскова Ж. В. Формування системи показників фіскальної ефективності податків: теорія і практика [Електронний ресурс] / Ж.В. Піскова // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер.: Економіка. - 2016. - Вип. 2. - С. 174-180. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdue_2016_2_32.
54. Плаксієнко В.Я. Облік податку на додану вартість у системі електронного адміністрування: аспекти наукової дискусії [Електронний ресурс]/ В. Я. Плаксієнко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – №19. – С. 5–8 - Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
55. Податковий кодекс України від 02.12.2010 №2755 – VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/card/2755-17>
56. Помулева В. М. Шляхи підвищення ефективності соціально-регулюючого механізму ПДВ [Електронний ресурс] / В. М. Помулева // Сталий розвиток економіки. - 2014. - № 1. - С. 253-260. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
57. Поняття податку на додану вартість як непрямого податку- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com/8>
58. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних» № 1246 від 29.12.2010 р. [Електронний ресурс] / сайт Верховної ради України – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
59. Приб К. А. Податкова система України : термінологія і формулювання основних положень. Навч. пос. [Електронний ресурс] / К.А. Приб, В. І. Федько – Режим доступу: http://pfor.com/book_260_glava_6_TERM
60. Ривак Н.О. Шляхи підвищення ефективності фіскальної та регулюючої функції податку на додану вартість [Електронний ресурс] / Н.О. Ривак //

Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – № 20(11). – С. 202-210. - Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>

61. Романюк І. Електронне адміністрування ПДВ [Електронний ресурс] / І. Романюк, І. М. Сисоєва // Шляхи активізації інноваційної діяльності в освіті, науці, економіці : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. [м. Вінниця, 12 квітня 2016 р.] : у 2-х т. / орг. ком. : А. І. Крисоватий, З.-М. В. Задорожний, Б. В. Погріщук [та ін.]. - Вінниця : ВННІЕ ТНЕУ, 2016. - Т. 2, ч. 2. - С. 53. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/7312/1/>

62. Семенко Т. М. Податок на додану вартість як економічна категорія [Електронний ресурс] / Т. М. Семенко. // Ефективна економіка. - 2011. - № 4. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2011_4_21

63. Сидоренко Р.В. Визначення сутності податку на додану вартість та перспективи його розвитку [Електронний ресурс] / Р. В. Сидоренко // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2014. - Вип. 11(1). - С. 234-240. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2014_11\(1\)__32](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2014_11(1)__32).

64. Сідельникова Л. П. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в Україні [Електронний ресурс] / Л. П. Сідельникова // Сталий розвиток економіки: Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2012. – № 7. – С. 365–371. - Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>

65. Словник фінансово-правових термінів / [за заг. ред. д. ю.н., проф. Л.К. Воронової]. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2011. – 558 с.

66. Сторожук О. В. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в Україні [Електронний ресурс] /О. В. Сторожук, Л. М. Федун // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. - 2016. - № 1. - С. 206-223. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znprnudps_2016_1_17.

67. Терешко О. М. Проблеми та перспективи справляння ПДВ в Україні [Електронний ресурс] / О. М. Терешко, М. О. Мудь // Інноваційна економіка. - 2013. - № 2. - С. 278-281. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek>

68. Харченко Н. В. Переваги та недоліки податку на додану вартість [Електронний ресурс] / Н. В. Харченко // Інвестиції: практика та досвід. - 2016. - № 9. - С. 10-12. - Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
69. Хомутенко В. П. Адміністрування податків, зборів, платежів: навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко / за заг. ред. В. П. Хомутенко. – Одеса: «Атлант», 2015. – 314 с. - Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/>
70. Хомутенко А. В. Економічні передумови виникнення податкового боргу в Україні / А. В. Хомутенко, В. П. Хомутенко // Економіка. Фінанси. Право. – 2015. - №7/1. – С. 34-39.
71. Хомутенко А. Оцінка ефективності та результативності адміністрування податків і зборів / А. Хомутенко, В. Хомутенко // Світ фінансів. - 2012. - Вип. 2. - С. 115-122. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svitfin_2012_2_14.
72. Хомутенко В. Стратегічні орієнтири трансформації податкової політики України на шляху до євроінтеграції / В. Хомутенко, А. Хомутенко // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. - 2014. - № 3. - С. 134-140. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
73. Яремчук І.О. Міжнародний досвід та необхідність трансформації податку на додану вартість в Україні [Електронний ресурс] / І.О. Яремчук // Науковий вісник.-2014. - №1. - С. 65-68 - Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>